Dosar nr.3-117/2023
2-23106979-09-3-25072023

H O T Ă R Î R E
în numele Legii RM

26 decembrie 2024 *mun.Bălţi*

Judecătoria Bălţi, sediul Central
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul *Valeriu Pădurari*
grefier *Stanislav Albot*

examinînd în şedinţă publică cauza în procedura contenciosului administrativ cauza la cererea de chemare în judecată înaintată de Uncuța Nicolae vs Primăria mun.Bălți, personae interesate Burduja Maxim, Iurie Nicolae, Asociația victimilor represiunilor politice mun.Bălți, Asociația foștilor deportați și deținuți politici din R.Moldova privind anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral,-

C O N S T A T Ă :

La 25 iulie 2023, reclamantul Uncuța Nicolae, a înaintat acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Primăria mun.Bălți, persoane interesate Burduja Maxim, Iurie Nicolae, Asociația victimelor represiunilor politice mun.Bălți, Asociația foștilor deportați și deținuți politici din Republica Moldova privind anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, Asociaţia Foştilor deportaţi şi Deţinuţi Politici din Republica Moldova a depus la 15 12.2022 Declaraţie de organizare la 06 iulie 2023 în mun.Bălţi a unei întruniri de comemorare a victimelor stalinizmului. În cadrul acestei Declaraţii reclamantul a avut statut de împuternicit de coordonare şi organizare a evenimentului.

Notează că, suplimentar la 15.06.2023 a depus Declaraţie personală în baza cadrului legal existent pentru organizarea aceluiaşi eveniment. La fel, indică că, individual 14 membri ai Asociaţiei victimelor represiunilor politice au depus Declaraţii similare. Termenul limită de depunere a Declaraţiilor, conform Legii nr.26 privind întrunirile, este de 5 zile adică la 30 iunie 2023, când de fapt urma data limită de petrecere a unei consfătuiri în caz de

depunere a mai multor Declaraţii, însă numai la insistenţa mai multor membri ai Asociaţiei, APL Bălţi a informat Declaranţii la 4 iulie începând cu orele 09:00 precum, că la orele 15:00 va avea loc consfătuirea cu Declaranţii, adică cu o zi înainte de petrecerea întrunirii.

Menţionează că, la ora convenită i s-a comunicat că la 28 iunie Primarul a emis Dispoziţia nr.190 prin care Declaranţii au fost înlăturaţi de la organizarea evenimentului iar responsabilitatea trece de partea Primăriei şi a Eparhiei de Bălţi a Mitropoliei Moldovei. Toate argumentele noastre prevăzute de Legea nr.26 din 22.02.2008 privind întrunirile au fost ignorate, recpectiv reclamantul a solicitat atunci la mână Dispoziţia Primarului în original însă a primit refuz prin recomandare de a solicita actul normativ în mod oficial.

Indică că, prin emiterea Dispoziţiei Primarului nr.190 din 28.06.2023 a fost încălcată Legea nr.26 din 22.02 2008 privind întrunirile, iar reclamantul ca organizator legitim a fost deposedat de dreptul său democratic prevăzut de art.2 p.2 lit.a. art.4 lit.b.d. art.14 p.4, or acesta analizând Dispoziţia Primarului nr.190 din 28.06.2023 (extras de pe site-ul APL Bălţi) constată că actul administrativ emis se bazează exclusiv pe următoarele acte normative: aliniatul (2) art.29 al Legii RM nr.436-XVI din 28.12.2006 „privind administraţia publică locală", Hotărârea Parlamentului RM nr.433-XII din 26.12.1990 „cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare şi la zilele de odihnă în Republica Moldova", Decretul Preşedintelui RM nr.2180-VII din 01.07.2016 „privind Ziua comemorării victimelor stalinismului".

Mai notează reclamantul că, Dispoziţia emisă de primarului Grigorişin Nicolai se limitează la normele de drept incluse în conţinutul Dispoziţiei, dar anexele nr.1 şi 2 se raportează la acţiunile prevăzute de Dispoziţia dată. Contrar prevederilor enunţate, în cadrul răspunsului din 20.07.2023 la cererea prealabilă, Primarul mun.Bălţi face referire la art.11 alin.(1) din Legea privind întrunirile nr.26-XVI din22.02.2008, Lege, care de fapt nu are nici o tangenţă, reieşind din conţinutul Dispoziţiei nominalizate a Primarului, ea intenţionat nu a fost integral inclusă în preambulul Dispoziţiei Primarului.

Însă, bazându-se pe Legea privind întrunirile, primarul (în răspuns la cererea prealabilă) enunţă: Cu referire la cazul dat trebuie de luat în consideraţie faptul că, urmare a depunerii declaraţiei prealabile încă la data de 03.07.2019, Eparhia de Bălţi şi Făleşti a Bisericii Ortodoxe din Moldova se consideră ca fiind organizatorul, care a depus primul declaraţia prealabilă şi care are prioritate la desfăşurarea întrunirii din 06.07.2023, însă făcând referire la Legea nr.26 privind întrunirile (ignorată în Dispoziţia Primarului) atunci constată următoarele: Art.3.Noţiuni principale: întrunire-prezenţa temporară şi intenţionată a unui grup de persoane aflate împreună cu scopul exprimării unor idei sau atitudini.

Consideră reclamantul că, presupusa declaraţie depusă de slujitorii cultelor contravine caracterului şi conţinutului evenimentului întrunirii, în realitate primarul le-a oferit posibilitatea slujitorilor cultelor de a-şi exercita atribuţiile profesionalele serviciu în spaţiul public fără acordul Organizatorului legal (14 declaraţii depuse legal).

La fel, menţionează că, din conţinutul Dispoziţiei primarului şi a anexelor nu e clar cine este organizator legal, deoarece conform art.6 p.1 al Legii întrunirilor Organizatori ai întrunirilor pot fi persoane fizice cu capacitate deplină de exerciţiu, grupuri de persoane, precum şi persoane juridice. În cadrul Legii întrunirilor APL de diferite niveluri nu pot avea statut de organizator, fapt confirmat în prevederile Legii privind întrunirile art.20.

Notează reclamantul că, în cazul în care Eparhia de Băiţi a Mitropoliei Moldovei a depus declaraţie ca persoană juridică atunci sunt relevante prevederile legale prevăzute de Legea nr.125 din 11-05-2007 privind libertatea de conştiinţă, de gîndire şi de religie, art.26, deci, reclamantul ca Organizator cu acte în regulă nu a depus cerere de oficiere a întrunirii către cultele religioase. Ca concluzie prealabilă constată, că primarul mun. Bălţi prin înlăturarea organizatorilor legali a monopolizat întrunirea din 06.07 2023, oferind locul, timpul şi scenariul Eparhiei de Bălţi a Mitropoliei Moldovei. Pentru obţinerea acestui scop, el recunoaşte în răspunsul la cererea prealabilă, că s-au utilizat prevederile Legii nr.26 privind întrunirile, însă acţiunile întreprinse de pârât contravin art.2 a Legii dat, la fel, contravin Legii cu privire la actele normative, art.art.3, 5, 21, cât și prevederilor Codului administrativ art.art.17, 29, 32, 33, 44, 94, 95, 139, 140, 145.

Reieşind din cele expuse, solicită anularea integrală a Dispoziţiei Primarului nr.190 din 28.06.2023 fiind ilegală prin nerespectarea cadrului legal prevăzut de Legea nr.26 din 22.02.2008 Privind întrunirile, achitarea prejudiciului moral din contul Primarului în mărime de un salariu mediu pe economie.

Prin încheierea protocolară a instanței de judecată din data de 18.09.2023 au fost atrase în proces în calitate de persoane interesate Burduja Maxim și Iurie Nicolaie, Asociația victimelor represiunilor politice mun.Bălți și Asociația foștilor deportați și deținuți politici din Republica Moldova.

La data de 18.09.2023 reprezentantul pârâtului Primăriei mun.Bălți a prezentat referință asupra cererii de chemare în judecată înaintate de Uncuța Nicolae, indicând că, potrivit Dispoziţiei Primarului mun. Bălţi nr.190 din 28.06.2023 „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun. Bălţi" administraţia publică locală, în conformitate cu Decretul Preşedintelui Republicii Moldova nr.2180-VII din

01.07.2016 privind Ziua comemorării victimelor stalinismului, a organizat şi a desfăşurat activităţi de comemorare cu prilejul „Zilei victimelor stalinismului" în mun.Bălţi, la data de 6 iulie 2023, în faţa Monumentului Victimelor Represiilor Politice din str.Feroviarilor, 18 Piaţa Gării Feroviare Bălţi-Slobozia, în intervalul orelor 07.00 - 16.00.

Totodată, comunică că, în legătură cu desfăşurarea evenimentului din 6 iulie 2023, la administraţia publică locală au parvenit 14 notificări de la persoane fizice, precum şi notificarea Asociaţiei pentru Conservarea Patrimoniului Cultural şi notificarea Eparhiei de Bălţi şi Făleşti a Bisericii Ortodoxe din Moldova.

În legătură cu declararea desfăşurării întrunirilor simultane, la data de 04.07.2023 la sediul Primăriei mun. Bălţi a fost convocată o şedinţa cu participarea organizatorilor întrunirii în conformitate cu prevederile art.11 alin.(1) din Legea privind întrunirile nr.26- XVI din 22.02.2008.

Cu referire la cazul dat trebuie de luat în considerare faptul că, urmare a depunerii declaraţiei prealabile încă pe data 03.07.2019, Eparhia de Bălţi şi Făleşti a Bisericii Ortotoxe din Moldova se consideră ca fiind organizatorul care a depus primul declaraţia prealabilă şi care are prioritate la desfăşurarea întrunirii din 06.07.2023.

Cu toate acestea, administraţia publică locală la şedinţa cu participarea organizatorilor din 04.07.2023 a încercat să găsească o soluţie de compromis pentru desfăşurarea întrunirilor simultane, care însă, fiind însoţită de scandal şi strigăte, nu s-a finalizat cu nici un rezultat în pofida propunerii reprezentanţilor administraţiei publice locale de a desfăşura o întrunire comună în data de 6 iulie 2023 cu participarea atât a autorităţilor publice locale cât şi a tuturor organizatorilor evenimentului.

Reieşind din cele menţionate, consideră că Dispoziţia Primarului mun.Bălţi nr.190 din 28.06.2023 „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun. Bălţi", a fost emisă în strictă conformitate cu legislaţia în vigoare şi nu există nici un temei pentru anularea acesteia.

Astfel, reieşind din cele expuse, cererea de chemare în judecată depusă de Uncuţa Nicolae autoritatea pârâtă o consideră absolut neîntemeiată, de aceea solicită respingerea ei ca ilegală şi neîntemeiată.

În cadrul ședinței de judecată pentru dezbateri judiciare:

Reclamantul Uncuța Nicolae, ca persoană fizică, cât și în calitate de membru al Asociația victimelor represiunilor politice mun.Bălți a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată ca fiind o cerere întemeiată și fondată, bazându-se pe argumentele de fapt și de drept invocate în acțiune, or, dispoziția primarului nu trebuie să afecteze organizatorul legal.

Persoana interesată Burduja Maxim, în calitate de persoană fizică, cât și în calitate de reprezentant al Asociației foștilor deportați și deținuți politici din Republica Moldova a susținut cererea de chemare în judecată considerând-o ca întemeiată și fondată. Referitor la referința depusă a menționat că aceasta este neîntemeiată, deoarece autoritatea publică locală și-a atribuit statutul de organizator, contrar prevederilor art. 2 și art.4 din Legea cu privire la întruniri. La fel, a menționat că, de facto nu a fost o întrunire pentru comemorarea victimelor regimului stalinist totalitar, ci a avut loc o slujbă religioasă, tot timpul a fost acordat acestei confesii. Consideră că, membrii Asociației victimelor represiunilor politice mun.Bălți și Asociației foștilor deportați și deținuți politici din Republica Moldova au fost discriminați, deoarece prin dispoziția primarului nu li s-a găsit loc și nu au fost acceptați a fi organizatori ai evenimentului comemorării, inclusiv au fost discriminați și nu s-a păstrat proporționalitatea, prin răspunsul Primăriei din 05.07.2023, expediat la data de 06.07.2023 și recepționat de partea interesată abia la 07.07.2023, deoarece, autoritatea pârâtă a anunțat cu doar 3 ore înainte, că se convoacă o întrunire, cu participarea tuturor solicitanților pentru a găsi soluția potrivită privind desfășurarea tuturor întrunirilor simultane, or a indicat Burduja Maxim că, era în afara orașului și i s-a lezat dreptul de a participa. Prin urmare, a explicat că, li s-a îngrădit libertatea la întrunire și principiile prevăzute de art. 4 pct.c), d) din Legea privind întrunirile, fiindu-le blocată intrarea, lipsindu-i de luarea de cuvânt și de posibilitatea de a-și exercita dreptul la întrunire.

Reprezentantul pârâtului Primăria mun.Bălți, Samotughina Iaroslavna nu s-a prezentat, fiind citată legal.

Persoana interesată Iurie Nicolae, deși a fost citat legal, nu s-au prezentat și nu a anunțat motivele neprezentării.

Conform art.218 Cod administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii: a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă; b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă; c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării

acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

Conform art.206 alin.(1) Cod de Procedură Civilă, părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărîre. Dacă partea solicită să-şi dovedească pretenţiile sau obiecţiile prin ascultarea celeilalte părţi, instanţa cere să se prezinte personal în faţa judecăţii.

Astfel, instanța a dispus examinarea cauzei de contencios administrativ în lipsa participanților la proces înștiințați legal și anume a reprezentantului pârâtului Primăria mun. Bălți și a persoanei interesate Iurie Nicolae.

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, instanţa de judecată va respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Uncuța Nicolae vs Primăria mun.Bălți, personale interesate Burduja Maxim, Iurie Nicolae, Asociația victimelor represiunilor politice mun.Bălți, Asociația foștilor deportați și deținuți politici din Republica Moldova privind anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral, din următoarele considerente.

Potrivit art.218 Cod administrativ supra enunțat, cât și în conformitate cu prevederile art.130 alin.(1-3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Conform art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Prin prisma Codului administrativ, instanța de judecată, nu verifică numai legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități administrative aferente emiterii unui act administrativ, operațiuni administrative, realizarea dreptului discreționar. Prin drept discreționar al autorității publice înțelegem pe de o

parte puterea pe care o are, autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul alcătuirii lui, în funcție de interesul general pe care trebuie sa-l satisfacă continuu si permanent serviciul public și pe de altă parte posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare. Astfel, instanța de judecată analizează dacă, în procesul activității sale decizionale, materializată prin totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative, autoritatea publică a realizat dreptul discreționar: 1) cu respectarea limitelor de competență și regulilor de procedură instituite de lege; 2) cu luarea în considerare tuturor faptele relevante; 3) conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma art.225 Cod administrativ, verificarea de către instanţa de judecată exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar – se constată faptul acțiunii/ inacțiunii autorității publice; b) a luat în considerare toate faptele relevante – circumstanță care se referă la verificarea legalității în fond al activității autorității administrative; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar, şi d) şi-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege – circumstanțe care se referă la respectarea condițiilor de ordin procedural și a regulilor în materia competenței stabilite de lege.

Suplimentar, la capitolul verificării legalității exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar, urmează a fi verificat faptul respectării prevederilor art.137 Cod administrativ, care stabileşte că, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze: 1) cu bună-credinţă, 2) în limitele legal stabilite şi 3) cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Potrivit prevederilor art.206 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Instanța de judecată constată cu certitudine că, la caz, reclamantul înaintează pretenții materializatoare a acțiunii în contestare, concomitent, contestând actul administrativ individual – Dispoziția cu privire la organizarea și desfășurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun. Bălți.

Primordial, până a se expune asupra fondului cauzei de contencios administrativ, instanța de judecată consideră necesar de a se expune asupra

argumentelor părților privind respectarea/nerespectarea termenului de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

În sensul dat, cu referire la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ a reclamantului Uncuța Nicolae instanța denotă că, în temeiul art.20 și art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege.

Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ. Dispoziția Primarului mun. Bălți nr.190 din 28.06.2023 – este un act administrativ defavorabil reclamantului Uncuța Nicolae.

Dispoziția Primarului mun. Bălți nr.190 din 28.06.2023 a fost contestată în prealabil prin cererea din 05.07.2023, care a fosta soluționată prin decizie/răspunsul Primăriei mun. Bălți din 17.07.2023.

Astfel, depunerea prezentei acțiuni la 27.07.2023 de către reclamantul Uncuța Nicolae în contencios administrativ este conform modalității și termenului prevăzut de lege, respectiv, motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art.207 alin.(2) din Codul administrativ în privința acțiunii de contencios administrativ înaintată de Uncuța Nicolae nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea este admisibilă.

Raportat la obiectul prezentei acțiuni, instanţa apreciază ca relevante următoarele norme:

Potrivit art.11 din Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, 1. Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire paşnică şi la libertate de asociere, inclusiv a constitui cu alţii sindicate şi de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale. 2. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea naţională, siguranţa publică, apărarea ordinii şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii, a moralei ori a drepturilor şi a libertăţilor altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forţelor armate, ai poliţiei sau ai administraţiei de stat.

Conform art.40 din Constituția RM, Mitingurile, demonstraţiile, manifestările, procesiunile sau orice alte întruniri sînt libere şi se pot organiza şi desfăşura numai în mod paşnic, fără nici un fel de arme.

În temeiul art.54 alin.(1)-(2) din Constituția RM, (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile şi

libertăţile fundamentale ale omului şi cetăţeanului. (2) Exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sînt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei.

La fel, prin prisma Hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.1 din 26.12.2011 cu privire la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a unor prevederi ale legislaţiei privind libertatea de întrunire şi libertatea de asociere prin prisma articolului 11 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, sunt aplicabile dispoziţiile Legii privind întrunirile nr.26- XVI din 22.02.2008, Legii privind partidele politice nr.294-XVI din 21.12.2007, Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000.

Astfel, Legea nr.26 din 22.02.2008 privind întrunirile defineşte întrunirea ca o prezenţă temporară şi intenţionată a unui grup de persoane, aflate împreună cu scopul exprimării unor idei sau atitudini, iar întrunirile simultane sunt întruniri care se desfăşoară în acelaşi loc şi în acelaşi timp, care pot avea sau nu aceleaşi motive sau scopuri, ai căror organizatori pot avea opinii similare, diferite sau contradictorii.

Potrivit art. 4 din Legea nr.26 din 22.02.2008 privind întrunirile, Prezenta lege se aplică cu respectarea următoarelor principii de bază: a) proporţionalitatea, conform căreia, la aplicarea oricărei restricţii libertăţii întrunirilor, autorităţile publice trebuie să respecte echilibrul dintre necesitatea unei astfel de restricţii într-o societate democratică şi exercitarea dreptului la întrunire; b) nediscriminarea, conform căreia dreptul la întrunire este garantat tuturor persoanelor, indiferent de rasă, de naţionalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenenţă politică, de avere, de origine socială sau de oricare alt criteriu; c) legalitatea, conform căreia drept temeiuri justificative pentru interzicerea întrunirii sau pentru limitarea în orice fel a libertăţii întrunirilor pot servi doar prevederile legale, fără ca autorităţile publice să poată pune în discuţie oportunitatea unei întruniri; d) prezumţia în favoarea desfăşurării întrunirilor, conform căreia, la examinarea declaraţiei prealabile privind desfăşurarea unei întruniri, orice dubiu va fi interpretat de către autorităţile publice în favoarea exercitării dreptului la întrunire.

Conform art.5 şi art.6 a aceleiaşi Legi, (1) Întrunirile se pot desfăşura în orice loc deschis publicului în afara clădirilor sau în afara altor spaţii închise accesului liber. (2) Întrunirile se pot desfăşura într-un singur loc sau prin deplasarea participanţilor. (3) În cazul desfăşurării unor acţiuni oficiale sau a unor lucrări de reparaţie, autoritatea administraţiei publice locale, la cererea autorităţilor interesate, poate declara închise temporar accesului publicului anumite locuri care, în mod obişnuit, sînt deschise accesului nelimitat al tuturor persoanelor. (1) Organizatori ai întrunirilor pot fi persoane fizice cu capacitate deplină de exerciţiu, grupuri de persoane, precum şi persoane juridice. (2) Minorii care au împlinit vîrsta de 14 ani, precum şi persoanele în privinţa cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară pot organiza întruniri doar împreună cu o persoană în privinţa căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară.

La caz, potrivit Hotărârii Parlamentului Nr.433 din 26-12-1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare şi la zilele de odihnă în Republica Moldova, s-a hotărât: Se consfinţesc următoarele zile comemorative şi zile de sărbătoare în Republica Moldova: a) sărbători naţionale şi zile comemorative: Ziua victimelor stalinismului (6 iulie).

Aşadar, actele cauzei denotă că, la data de 01.07.2016 a fost emis Decretul Prezidenţial nr.DPRM2180/2016 din 01.07.2016 privind Ziua comemorării victimelor stalinismului, prin care s-a decretat: Art. 1. - în fiecare an, în ziua de 6 iulie, în toate localităţile republicii: a)vor fi coborâte în bemă drapelele de stat; b)la ora 10.00, va fi cinstită memoria celor care au trecut prin calvarul deportărilor prin păstrarea unui moment de reculegere; c) se vor organiza depuneri de flori la monumentele ridicate în memoria victimelor stalinismului.Art. 2. - Se recomandă: a) autorităţilor publice, întreprinderilor şi organizaţiilor să renunţe, în Ziua comemorării victimelor stalinismului, la desfăşurarea acţiunilor distractive de masă; b) redacţiilor ziarelor, posturilor de radio şi de televiziune să ţină cont de specificul zilei de 6 iulie, la editarea publicaţiilor şi la formarea programelor din această zi ***(f.d. 23).***

La data de 15.12.2022 Preşedintele Asociaţiei Foştilor Deportaţi şi Deţinuţi Politici din Republica Moldova, Alexandru Postica a depus o declarație prealabilă în vederea desfășurării la data de 06.07.2023 între ora 07:00 și 12:00 în mun. Bălți, în fața monumentului victimelor represiunilor politice amplasat în fața Gării Feroviare de Nord, a unei întruniri sub formă de miting de comemorare a victimelor represiunilor politice supuse represiunii în cel de-al doilea val de deportări în Siberia din anul 1949 ***(f.d. 16-17).***

Ulterior, în perioada 14.06.2023-16.06.2023 Declarații prealabile în vederea organizării întrunirii de comemorare a victimelor regimului totalitar stalinist, pentru data de 06.07.2023, au depus reclamantul Uncuța Nicolae,

Iurii Nicolai, Burduja Maxim, Caras Ion şi Iurii Nadejda, în calitate de membri ai Asociaţiei Victimelor Represiunilor politice mun. Bălţi ***(18-22).***

Totodată, instanța reține că, la data de 28.06.2023 Primarul mun.Bălți e emis Dispoziția nr.190 ”Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun.Bălţi” ***(f.d. 12-15).***

Nefiind de acord cu Dispoziția emisă, la data de 05.07.2023 reclamantul Uncuța Nicolae a depus o cerere prealabilă prin care a solicitat sistarea executării Dispoziției Primarului nr. 190 din 28.06.2023 ”Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun.Bălţi” pe motiv de aducere la 06.07.2023 a pagubelor considerabile deportaților politici, anularea integrală a Dispoziției enunțate ca fiind ilegală prin nerespctarea cadrelului legal prevăzut de Legea nr. 26 din 22.02.2008 privind întrunirile, achitarea prejudiciului moral din contul Primarului în mărime de un salariu mediu pe economie ***(f.d. 29-30).***

Potrivit răspunsului nr.U-1055/2026 din 17.07.2023 autoritatea pârâtă a notat că, în legătură cu desfăşurarea evenimentului din 6 iulie 2023, la administraţia publică locală au parvenit 14 notificări de la persoane fizice, precum şi notificarea Asociaţiei pentru Conservarea Patrimoniului Cultural şi notificarea Eparhiei de Bălţi şi Făleşti a Bisericii Ortodoxe din Moldova. În legătură cu declararea desfăşurării întrunirilor simultane, la data de 04.07.2023 la sediul Primăriei mun. Bălţi a fost convocată o şedinţa cu participarea organizatorilor întrunirii. La fel, a reținut că, urmare a depunerii declaraţiei prealabile încă pe data 03.07.2019, Eparhia de Bălţi şi Făleşti, a Bisericii Ortotoxe din Moldova se consideră ca fiind organizatorul care a depus primul declaraţia prealabilă şi care are prioritate la desfăşurarea întrunirii din 06.07.2023. Cu toate acestea, administraţia publică locală la şedinţa cu participarea organizatorilor din 04.07.2023 a încercat să găsească o soluţie de compromis pentru desfăşurarea întrunirilor simultane, care însă, fiind însoţită de scandal şi strigăte, nu s-a finalizat cu nici un rezultat în pofida propunerii reprezentanţilor administraţiei publice locale de a desfăşura o întrunire comună în data de 6 iulie 2023 cu participarea atât a autorităţilor publice locale, cât şi a tuturor organizatorilor evenimentului. Reieşind din cele menţionate, autoritatea publică consideră că Dispoziţia Primarului mun. Bălţi nr. 190 din 28.06.2023, ”Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun. Bălţi”, a fost emisă în strictă conformitate cu legislaţia în vigoare şi nu există nici un temei pentru anularea acesteia, din care considerent cererea prealabilă a reclamantului nu poate fi satisfăcută ***(f.d. 31-32).***

La capitolul dat, instanța reține că, în conformitate cu prevederile art.29 alin.(2) şi art.40 alin.(2), lit.e) din Legea cu privire la autoritățile publice

locale, (2) Primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită şi alte atribuţii prevăzute de legislaţia în vigoare sau încredinţate de consiliul local. (2) Primăria, ca structură funcţională, are următoarele atribuţii: e) supraveghează executarea măsurilor dispuse de primar atît în cadrul primăriei, cît şi în teritoriul administrat.

În temeiul art.10 din Legea nr.26 din 22.02.2008 privind întrunirile, (1) Orice persoană care intenţionează să desfăşoare o întrunire notifică în scris, printr-o declaraţie prealabilă, autoritatea administraţiei publice locale din unitatea administrativ-teritorială respectivă cu cel puţin 5 zile înainte de data desfăşurării întrunirii. (2) În declaraţia prealabilă se indică numele sau (în cazul unei persoane juridice) denumirea organizatorului, datele de contact ale organizatorului, scopul întrunirii, locul, data, ora începerii şi durata întrunirii, traseele întrunirii (după caz), forma de desfăşurare a întrunirii, numărul aproximativ de participanţi, serviciile solicitate din partea autorităţii administraţiei publice locale. (3) Autoritatea administraţiei publice locale înregistrează declaraţia prealabilă şi eliberează organizatorului o copie ştampilată a acesteia, care trebuie să conţină numărul, data şi ora de înregistrare a declaraţiei. (4) Autorităţile publice vor întreprinde acţiunile necesare pentru asigurarea serviciilor solicitate de către organizator, care sînt în mod obişnuit prestate prin intermediul organelor din subordine şi al întreprinderilor pe care le administrează.

Articolul 11 aceiaşi Lege, reglementează că, (1) Dacă mai mulţi solicitanţi au depus declaraţii prealabile cu privire la organizarea unor întruniri în acelaşi loc şi în acelaşi timp, organul abilitat al autorităţii administraţiei publice locale organizează o şedinţă, cu participarea tuturor solicitanţilor, pentru a găsi soluţia potrivită privind desfăşurarea tuturor întrunirilor simultane. (2) Dacă, ţinînd cont de locul desfăşurării şi de numărul preconizat de participanţi la întrunire, participanţii la şedinţă ajung la concluzia că este posibilă desfăşurarea tuturor întrunirilor simultane, se vor da recomandări organizatorilor cu privire la repartizarea spaţiului din locul de organizare a întrunirilor, precum şi indicaţii organelor de poliţie şi Inspectoratului General de Carabinieri privind menţinerea ordinii publice. (3) În cazul în care, în urma discuţiilor dintre organul abilitat şi organizatorii întrunirilor, se ajunge la concluzia că nu este posibilă desfăşurarea tuturor întrunirilor simultane declarate în locul solicitat şi cu numărul preconizat de participanţi, organul în cauză propune organizatorilor modificarea orei, a locului sau a formei de desfăşurare a întrunirilor. Această propunere se face oral în cadrul şedinţei pentru organizatorii prezenţi şi se trimite în scris, în cel mult 24 de ore de la încheierea şedinţei, celor care nu au participat la ea. (4) În cazul în care, în urma discuţiilor menţionate la alin.(3), nici unul dintre

solicitanţi nu acceptă să modifice ora, locul sau forma de desfăşurare a întrunirii, prioritate la desfăşurarea întrunirii are organizatorul care a depus primul declaraţia prealabilă.

La fel, art.12 alin.(2-4) din Legea nr.26 din 22.02.2008 privind întrunirile, (2) Organizatorul exercită dreptul la întrunire menţionat la alin.(1) cu bună-credinţă şi informează autoritatea administraţiei publice locale despre intenţia de a desfăşura întrunirea de îndată ce această intenţie este cunoscută, pentru a facilita acordarea serviciilor solicitate din partea autorităţii administraţiei publice locale. (3) Autoritatea administraţiei publice locale va lua măsurile necesare pentru desfăşurarea în siguranţă a întrunirii spontane. (4) Autoritatea administraţiei publice locale poate iniţia proceduri judiciare pentru a contesta condiţiile de desfăşurare a întrunirii spontane.

Având în vedere normele enunțate, raportate la situația de fapt, instanța reține că, Primăria mun. Bălți prin Dispoziția nr.190 din 28.06.2023 Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun.Bălţi, a dispus organizarea şi desfăşurarea activităţi de comemorare „Ziua victimelor stalinismului” în mun.Bălţi, la data de 06 iulie 2023, în fata monumentului victimelor represiilor politice, str.Feroviarilor, 18, piaţa gării Bălţi-Slobozia, în intervalul orar 07.00 - 16.00; s-a aprobat planul de acţiuni privind organizarea şi desfăşurarea activităţilor de comemorare „Ziua victimelor stalinismului”, conform anexei nr.1. Totodată, s-a dispus ca toate instituţiile, organizaţiile şi întreprinderile indiferent de tipul de proprietate în ziua de 06 iulie 2023: vor cobora în bernă drapelele de stat; la ora 10.00 vor cinsti memoria celor, care au trecut prin calvarul deportărilor prin păstrarea unui moment de reculegere.

La fel, instanța de judecată reține că autoritatea publică locală a pus în sarcina Direcţiilor subordonate şi Întreprinderilor Municipale, a Inspectoratului de Poliție mun. Bălți, să asigure organizarea lucrărilor necesare ce țin de fundalul sonor, pregătirea sanitară, instalarea cortului pentru desfăşurarea evenimentului, asigurarea mediatizării evenimentului, precum şi asigurarea ordinii publice şi securitatea participanţilor pe durata activităţii desfăşurate în faţa monumentului victimelor represiilor politice.

La caz, analizând Anexa nr.1 la Dispoziția Primarului nr.190 din 28.06.2023, instanța relevă că, la pct.4 este expres indicat faptul că, în intervalul orelor 09:20-09:55 AO”Asociaţia foştilor represaţi politici din mun. Bălţi”, va lua cuvântul.

Prin urmare, în condițiile date, instanța de judecată remarcă că, reclamantului, precum și persoanelor interesate, care sunt toți membri ai Asociației foștilor represați politici din mun. Bălți, nu li s-a îngrădit libertatea la întrunire, în sensul Legii nr. 26 din 22.02.2008, la fel, nu s-a modificat ziua,

locul și ora evenimentului, deci, ultimii nu au fost îngrădiți de a se exprima și a se expune în ziua comemorării victimelor stalinismului.

Cu referire la faptul că, autoritatea publică locală nu putea fi organizatorul acestui eveniment, instanța apreciază alegațiile date ca irelevante și lipsite de temei juridic astfel cum, prevederile art.29 și 40 din Legea APL, enunțate mai sus reglementează și alte drepturi ale primarului expres indicate la art.29 alin. (1) din Lege, care nu este o listă exhaustivă, mai mult decât atât, autoritatea publică a notat că, inițial deponent al declarației privind organizarea întrunirii a fost, Eparhia de Bălți și Fălești la data de 03.07.2019, însă necătând la acest fapt, calitatea de organizator nu a fost acordată nici ultimei, ci a fost preluată de autoritatea publică locală, în vederea exercitării scopului său de educare tinerei generaţii în spiritul libertăţii, democraţiei şi al respectului pentru personalitatea umană, cât şi pentru a comemora victimele regimului stalinist şi păstrarea în conştiinţa publică a paginilor tragice din istoria Republicii Moldova, ce ţin de represiunile şi exterminările în masă ale oamenilor în perioada deportărilor.

La fel, instanța reține că, prin scrisoarea din 05.07.2023 nr.U-943/23 reclamantul Uncuța Nicolae în calitate de membru al Asociației Victimelor represiunilor politice mun. Bălți, a fost invitat oficial la activitatea de comemorare "Ziua victimelor stalinismului" ***(f.d. 86).***

În circumstanțele date, instanța remarcă că, nu doar că au fost invitați reclamantul și persoanele interesate, din prezenta acțiune, la evenimentul din 06.07.2023, ci și incluși în Planul de acţiuni privind organizarea și desfășurarea activităților în ziua de comemorare "Ziua victimelor stalinismului", nefiindu-le prin actul administrativ emis de Primăria mun. Bălți, îngrădită libertatea la întrunire și participare la eveniment.

Cu referire la sesizarea și notele informative adresate de reclamant Inspectoratului de Poliție Bălți precum că, i s-a restricționat accesul la monumentul victimelor represiunilor politice pentru luare de cuvânt (17 membri, 3 persoane juridice și 14 persoane fizice ***f.d. 24-28****) instanța relevă că, la caz, este contestată legalitatea unui act administrativ, ci nu modul de executare a acestuia, prin urmare, argumentele invocate și probele prezentate de Uncuța Nicolae, în sensul dat, nu vor fi reținute de instanța de judecată.*

La caz, instanța apreciază Dispoziția nr.190 din 28.06.2023 "Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei comemorării victimelor stalinismului în mun.Bălţi" ca fiind legal emisă, fără lezarea interesului legitim al reclamantului.

Astfel, instanța de judecată concluzionează că, în situația din speță, autoritatea publică, în exercitarea puterii discreționare atribuite de lege, a acționat cu bună-credință în limitele legale stabilite și cu respectarea scopului

pentru care le-a fost atribuit dreptul în limita împuternicirilor şi în baza procedurii stabilite expres de lege.

Potrivit prevederilor art.224 Cod administrativ, alin.1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: (a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; (b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;m (c) în baza unei acţiuni în realizare, obligă la acţiune, tolerare sau inacţiune, dacă o astfel de pretenţie a reclamantului este întemeiată; (d) în baza unei acţiuni în constatare, constată existenţa sau inexistenţa unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; (e) în baza unei acţiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul; ***(f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).***

Drept consecinţă a circumstanţelor de fapt constatate, raportate la cadrul legal aplicabil la caz, constatând temeinicia actelor administrative contestate, instanţa de judecată va respinge acţiunea înaintată de Uncuța Nicolae vs Primăria mun.Bălţi, personae interesate Burduja Maxim, Iurie Nicolae, Asociația victimilor represiunilor politice mun.Bălţi, Asociația foştilor deportați și deținuți politici din R.Moldova privind anularea actului administrativ, Dispoziția primarului mun.Bălţi nr.190 din 28 iunie 2023.

În raport cu cererea privind achitarea prejudiciului moral, instanţa de judecată menţionează că, dat fiind faptul că, acţiunea lui Uncuța Nicolae a fost respinsă, lipsesc careva temeiuri pentru compensarea prejudiciului pretins de acesta or, o eventuală soluție de încasarea a prejudiciului se raportează anume la persoana care a avut câștig de cauză.

În conformitate cu prevederile art.224 Cod administrativ, art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Uncuța Nicolae vs Primăria mun.Bălți, personae interesate Burduja Maxim, Iurie Nicolae, Asociația victimilor represiunilor politice mun.Bălți, Asociația foștilor deportați și deținuți politici din R.Moldova privind anularea actului administrativ, Dispoziția primarului mun.Bălți nr.190 din 28 iunie 2023, și încasarea prejudiciului moral.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Preşedintele ședinței, judecător ***Valeriu Pădurari***